

نفس دریاچه ارومیه به شماره افتاد/ دو نسخه ویژه برای نجات دریاچه

با این حال، کارشناسان می‌گویند وجود بیش از 130 هزار حلقه چاه آب غیرمجاز و 72 سد بزرگ و کوچک در حوضه دریاچه ارومیه؛ همچنین توسعه 100 درصدی کشاورزی باعث دامن زدن به روند خشکی و نابودی دریاچه ارومیه شده است

خبرگزاری آران/ سرویس جغرافیا

با وجود دستور ویژه دولت برای اجرای 19 راهکار جلوگیری از خشکی کامل دریاچه ارومیه و در صورت طولانی شدن مطالعه بر روی طرح‌های بزرگی مانند انتقال آب دریای خزر و رودخانه مرزی ارس، به زودی و در پی خشکی 80 درصدی فعلی دریاچه و خطر وقوع طوفان‌های نمکی، از بین رفتن کشاورزی و تغییرات آب و هوایی به ویژه در غرب کشور، اثری از دومین دریاچه آب شور جهان در نقشه ایران باقی نخواهد ماند.

به گزارش مهر، دریاچه ارومیه با 51 هزار و 876 کیلومتر مربع وسعت معادل 3 درصد از خاک ایران را شامل می‌شود و بین دو استان آذربایجان شرقی و غربی قرار گرفته است. این دریاچه بزرگترین دریاچه داخلی کشور و دومین دریاچه بزرگ آب شور جهان است که دیگر باید گفت، بود!

زربنه رود و سیمینه رود 2 رودخانه ای است که به همراه 4 رودخانه دیگر به دریاچه ارومیه می‌ریزد. با وجود اینکه آب دریاچه ارومیه 2 برابر آب اقیانوس‌ها شوری دارد، اما این حوضه آبریز دشت‌های وسیعی از منطقه غرب کشور در تبریز، ارومیه، مهاباد، پیرانشهر، نقده، میاندوآب، اشنویه، آذرشهر و سلماس را تحت تاثیر خود قرار داده و باعث رونق کشاورزی در این بخش‌ها شده است. افت 6 متری سطح آب دریاچه ارومیه

طی 13 سال گذشته سطح آب دریاچه ارومیه به میزان 6 متر کاهش یافته و هم‌اکنون به 1 متر رسیده است. متاسفانه بروز خشکی در دریاچه ارومیه، مسائل و مخاطرات زیست‌محیطی فراوانی را نیز به وجود آورده که می‌توان به خطر وقوع طوفان‌های نمکی و تغییر آب و هوای منطقه از معتدل به گرمسیری با بادهای گرم اشاره کرد.

عابد فتاحی نماینده ارومیه در مجلس در اینبار گفت: متاسفانه به دلیل بی‌توجهی مسئولان 80 درصد کل دریاچه ارومیه خشک شده است و اگر به این موضوع رسیدگی نشود در آینده کشور با بحران طوفان‌های نمکی مواجه خواهد شد.

فتاحی وضعیت انباشت نمک در حاشیه دریاچه ارومیه را بحرانی و فاجعه‌بار خواند و اظهار داشت: خوشبختانه در دولت یازدهم توجه بهتری برای نجات این دریاچه در حال شکل‌گرفتن است و طرح‌هایی مانند بارورسازی ابرها، انتقال آب از رودخانه ارس و دریای خزر از جمله طرح‌های نجات می‌تواند به شمار می‌آید.

بحران طوفان‌های نمکی

27 شهریورماه امسال حمید چیت‌چیان، وزیر نیرو در زمانی که 80 درصد از دریاچه ارومیه خشک شده بود درباره احتمال اجرای طرح انتقال آب دریای خزر به دریاچه ارومیه گفت: طرح انتقال آب دریای خزر به دریاچه ارومیه در مرحله مطالعه است و در اینبار در حال انجام مطالعات زیست‌محیطی و فنی هستیم تا ببینیم این انتقال ممکن است یا خیر؟

با این حال، اهمیت نجات بزرگترین دریاچه داخلی کشور از نگاه مقامات دولت تدبیر و امید دور نماند و رئیس‌جمهور دستور تشکیل کارگروهی برای بررسی راهکارهای نجات دریاچه ارومیه را در تابستان امسال داده بود. این کارگروه در مهرماه توانست گزارشی را در هیئت وزیران ارائه کند که طی آن 19 راهکار مورد تایید و تصویب دولت قرار گرفت و از سویی وزیر نیرو نیز ماموریت یافت در اینبار اقدامات موثری را انجام دهد.

بررسی طرح انتقال آب دریای خزر

پیش‌تر برخی مباحث مانند تغییر الگوی کشت، استفاده از روش‌های نوین در استفاده از آب کشاورزی، انسداد چاه‌های غیرمجاز برداشت آب و لزوم همکاری مستقیم مردم برای جلوگیری از فاجعه دریاچه ارومیه، همچنین توقف مطالعات سدسازی و پروژه‌های نیمه‌تمام مطرح شده بود.

علاوه بر این، باروری ابرها، فرهنگ‌سازی و بهینه‌سازی مصرف آب، تحویل حجمی آب، آمایش سرزمین و جلوگیری از برداشت بی‌رویه، لایروبی آنها، تدوین سیستم واحد مدیریتی و سیاسی، حمایت‌های مدیریتی از آبیاری تحت فشار، بررسی انتقال ریزگردها و جلوگیری از افزایش جمعیت در حوضه آبریز نیز مطرح شده است.

انتقال آب از طریق دریای خزر و رود مرزی ارس؛ دو گزینه دیگر مطرح در این بخش است که متفاوت‌تر از سایر برنامه‌های نجات دریاچه ارومیه است. هرچند طرح انتقال آب دریای خزر از سال 89 مطرح بوده و در آن زمان به عنوان تنها راه نجات دریاچه ارومیه نیز نامیده شده بود، اما هزینه بر بودن انجام چنین طرح بزرگی، لزوم رعایت قواعد و مقررات بین‌المللی در اینبار، فاصله حداقل 300 کیلومتری دریاچه ارومیه با دریای خزر، عدم وجود چنین تجربه‌ای در کشور و مسائلی از این دست باعث شده تا به امروز چنین موضوعی تنها در حد مطالعه باقی بماند.

بدون مطالعه کافی هیچ انتقالی انجام نمی‌شود

علیرضا دائمی معاون وزیر نیرو با اعلام اینکه در سال 74 بالاترین ارتفاع آب در دریاچه ارومیه وجود داشته است گفت: از سال 74 به بعد به مدت 14 سال است که خشکسالی‌ها ادامه دارد و در عین حال، کشاورزی با سرعت در حال توسعه است.

معاون وزیر نیرو اظهار داشت: متاسفانه هم‌اکنون عمق آب دریاچه ارومیه به حداقل رسیده و بخش‌های وسیعی از آن نیز خشک

شده است. به صورت کلی از 6 میلیارد مترمکعب آب موجود در حوضه دریاچه ارومیه، بیشترین استفاده در بخش کشاورزی صورت می گیرد و از اینرو حبابه دریاچه ارومیه رعایت نمی شود.

دائمی با تاکید بر اینکه انتقال آب بین حوضه ای ضوابطی دارد و بدون مطالعه هیچگونه انتقالی صورت نمی گیرد تاکید کرد: باید روش هایی مورد استفاده قرار گیرد که منجر به مهار تبخیر بیش از حد آب دریاچه ارومیه شود.

احتمال حذف دریاچه ارومیه از نقشه ایران

با این حال، کارشناسان می گویند وجود بیش از 130 هزار حلقه چاه آب غیرمجاز و 72 سد بزرگ و کوچک در حوضه دریاچه ارومیه؛ همچنین توسعه 100 درصدی کشاورزی باعث دامن زدن به روند خشکی و نابودی دریاچه ارومیه شده است.

نادر قاضی پور؛ نماینده ارومیه در مجلس نیز با بیان اینکه باید آب از رود مرزی ارس به دریاچه ارومیه منتقل شود گفت: وزارت نیرو از انجام این کار هراس نداشته باشد. یک سوال بی جواب در این بخش این است که چرا با وجود خشکی و در معرض نابودی کامل قرار گرفتن دریاچه ارومیه، از منابع آبی این دریاچه به کارخانجاتی مانند ذوب آهن اختصاص می یابد؟

در هر صورت با وجود اینکه دولت در مدت 2 ماهه فعالیت خود نشان داده است که در جلوگیری از خشکی کامل بزرگترین دریاچه داخلی کشور و متوقف کردن این فاجعه زیست محیطی جدی است؛ اما اگر اقدامات اساسی و موثری در این بخش صورت نگیرد، بزودی اثری از دریاچه ارومیه در نقشه ایران باقی نخواهد ماند./خ

پایان پیام.